Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2025/2939

22.5.2025

Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisesta yhteistutkintomerkistä ja seuraavista vaiheista kohti mahdollista eurooppalaista yhteistutkintoa: parannetaan Euroopan kilpailukykyä ja lisätään eurooppalaisen korkeakoulutuksen houkuttelevuutta

(C/2025/2939)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

neuvoston 5. huhtikuuta 2022 antamassa suosituksessa siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi ([1]) esitetyn vision perusteella,

eurooppalaisesta strategiasta korkeakoulujen aseman vahvistamiseksi Euroopan tulevaisuutta silmällä pitäen annettujen neuvoston päätelmien ([2]) valossa,

komission tiedonannon ”Suunnitelma eurooppalaisen yhteistutkinnon toteuttamiseksi” ([3]) huomioon ottaen,

1. TOISTAA horjumattoman sitoumuksensa tarjota nykyisille ja tuleville sukupolville aikamme tärkeimpien haasteiden käsittelemiseen tarvittavia tietämystä, osaamista, pätevyyttä ja arvoja pysyen yhtenäisenä visiossaan luoda selviytymiskykyinen, valmistautunut, innovatiivinen ja vauras Eurooppa. Globaalit muutokset – aseelliset konfliktit Euroopan rajoilla ja niiden ulkopuolella, ympäristökriisin nopeutuminen sekä teollisuudenaloilla ja työmarkkinoilla haasteita aiheuttavat teknologiset muutokset – muovaavat yhteiskuntiamme, ja sen vuoksi toteamme, että tarvitaan tulevaisuuteen suuntautuva, koordinoitu ja kunnianhimoinen lähestymistapa, jolla vahvistetaan Euroopan kilpailukykyä säilyttäen samalla sen kulttuuri-, taide- ja henkisen perinnön rikkaus sekä erilaiset koulutusperinteet.

2. TOTEAA, että Euroopan tulevaisuus riippuu sen kansalaisten vahvuudesta, sillä koulutetut, sitoutuneet ja vaikutuskykyiset kansalaiset muokkaavat dynaamista ja oikeudenmukaista yhteiskuntaa sekä osallistuvat siihen, ja SITOUTUU tukemaan Euroopan tulevia sukupolvia, jotka ovat valmiita vastaamaan maailmanlaajuisiin haasteisiin ja ennalta arvaamattomaan tulevaisuuteen määrätietoisella ja innovoivalla otteella.

3. TUNNUSTAA, että korkeakouluilla ja korkeakoulujen alliansseilla, kuten Eurooppalaiset yliopistot -aloitteella, on keskeinen rooli akateemisen ja tieteellisen huippuosaamisen edistämisessä, teknologisten läpimurtojen edelläkävijöinä ja muuttuvassa työelämässä tarvittavan olennaisen tietämyksen, osaamisen ja pätevyyden vaalimisessa, myös erilaisia opintoaloja yhdistävien monialaisten lähestymistapojen avulla; TUNNUSTAA niiden keskeisen roolin elinikäisessä oppimisessa vastauksena työmarkkinasiirtymiin, erityisesti joustavien ja räätälöityjen oppimispolkujen, tarvittaessa myös pienten osaamiskokonaisuuksien kaltaisten pienempien oppimisyksiköiden, kehittämisessä; ja KOROSTAA, että tarvitaan korkeakoulutusta koskevaa uutta ja kunnianhimoista eurooppalaista yhteistyötä, joka tukee Euroopan kilpailuetua ja maailmanlaajuista johtajuutta.

4. SITOUTUU määrittämään ja ottamaan käyttöön strategisia ratkaisuja, joilla vahvistetaan Euroopan valmiuksia houkutella osaamista, ylläpitää asiantuntemusta ja toimia edelläkävijänä kehittyvillä aloilla, poistaen samalla osaajien vapaan liikkuvuuden esteitä. Tämän pyrkimyksen on perustuttava vankkaan koulutusperustaan, joka helpottaa kansainvälistä yhteistyötä oppilaitosten välillä, edistää tasapainoista ja korkealaatuista liikkuvuutta sekä parantaa opetus- ja oppimispuitteiden mukautuvuutta tulevaisuuden vaatimuksiin, erityisesti hyödyntämällä täysimääräisesti Erasmus+ -ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia kaikissa jäsenvaltioissa.

5. TOTEAA, että koulutuksen on oltava paitsi taloudellisen kehityksen väline myös ennen kaikkea keino tukea demokraattista, sosiaalista ja kulttuurista rakennetta, joka tekee yhteiskunnasta yhtenäisemmän vahvistamalla myönteistä ja osallistavaa identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla yhteisten eurooppalaisten arvojen pohjalta.

6. VAHVISTAA, että Euroopan unionilla on merkittävä rooli koulutuksen tukemisessa kunnioittaen täysin jäsenvaltioiden vastuuta muokata koulutuspolitiikkaansa, ja KOROSTAA, että eurooppalaisia aloitteita suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon kansalliset, alueelliset ja paikalliset tarpeet ja olosuhteet.

7. KOROSTAA, että eurooppalainen koulutusalue ja eurooppalainen tutkimusalue synergiassa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen kanssa ovat keskeisiä yhteistyökehyksiä, joiden tarkoituksena on tukea, tehostaa ja edistää koulutusta, opetusta, luovuutta, tutkimusta, tietämyksen siirtoa ja innovointia kaikkialla Euroopassa.

([1]) EUVL C 160, 13.4.2022, s. 1.
([2]) EUVL C 167, 21.4.2022, s. 9.
([3]) COM(2024) 144 final.

8. PANEE MERKILLE Lettan raportin, jossa ehdotetaan tutkimuksen, innovoinnin ja koulutuksen käsittävän viidennen vapauden käyttöönottoa sekä eurooppalaisen yhteistutkinnon kehittämistä, jotta voidaan tehostaa kansainvälistä yhteistyötä korkeakoulutuksessa ja edistää osaajien liikkuvuutta Euroopassa yhtenäisemmillä sisämarkkinoilla. OTTAA lisäksi HUOMIOON Draghin raportin, jossa korostetaan, että innovointi on avainasemassa Euroopan häiriönsietokyvyn vahvistamiselle tarpeellisen vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämisessä, PAINOTTAA, että innovaatiokuilu on kiireellisesti kurottava umpeen ja KOROSTAA, että koulutusjärjestelmistä on tehtävä paremmin muuttuviin osaamistarpeisiin reagoivia.

9. KOROSTAA, että vaikka eurooppalaista yhteistutkintoa koskevat keskustelut ovat käynnissä, Euroopan unionin neuvosto ei ole vielä tehnyt päätöstä sen mahdollisesta käyttöönotosta ja että kaikki viittaukset eurooppalaiseen yhteistutkintoon tässä neuvoston päätöslauselmassa olisi ymmärrettävä tässä mielessä.

10. PAINOTTAA, että korkeakouluille on turvattava riippumattomuus ja monimuotoisuus sekä EU:n lainsäädännön mukaisesti resurssien, myös käytettävissä olevan unionin rahoituksen, tasapuolinen saatavuus niiden toimintamuodosta riippumatta kunnioittaen samalla budjettiperiaatteita ja SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuja talousarvion toteuttamisen kannalta merkityksellisiä unionin arvoja, ja KANNATTAA osallistavaa lähestymistapaa, jonka avulla kaikki korkeakoulut voivat hyötyä eurooppalaisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä varmistaen, että jokainen oppilaitos voi tavoitella huippuosaamista.

11. KOROSTAA, että eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamiseen tähtäävien uusien aloitteiden, myös eurooppalaisen yhteistutkintomerkin käyttöönoton ja seuraavien vaiheiden kohti eurooppalaista yhteistutkintoa, on perustuttava yhteiseen, vaiheittaiseen lähestymistapaan, jossa vältetään korkeakouluille ja kansallisille laadunvarmistuselimille aiheutuva ylimääräinen hallinnollinen rasite sekä olemassa olevia rahoitusvaroja pidemmälle menevät rahoitussitoumukset, rajoittamatta neuvotteluja vuoden 2027 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehyksestä ja varmistamalla, että edistyminen jaetaan kaikissa jäsenvaltioissa, ja SITOUTUU edistämään näitä toimia johdonmukaisesti, kunnianhimoisesti ja omistautumalla horjumattomasti sen varmistamiseen, että koulutus toimii perustana henkilökohtaisten, sosiaalisten ja ammatillisten mahdollisuuksien toteutumiselle sekä kaikkien eurooppalaisten aktiiviselle kansalaisuudelle.

12. PANEE MERKILLE, että eurooppalaista yhteistutkintomerkkiä koskevien Erasmus+ -ohjelman toimintapoliittisten kokeiluhankkeiden lopulliset tulokset tarjoavat mahdollisuuden jatkokeskusteluihin siitä, miten voitaisiin helpottaa kansainvälistä yhteistyötä tekevien korkeakoulujen mahdollisuuksia tarjota yhteisiä ohjelmia ja myöntää yhteisiä tutkintoja Bolognan prosessin välineiden mukaisesti, myös asiaan liittyvien aloitteiden, kuten eurooppalaisen yhteistutkinnon, avulla. Eurooppalaisen yhteistutkintomerkin käyttöönotto voisi lisätä yhteisten opinto-ohjelmien määrää niin, että saavutetaan kriittinen massa ja jäsenvaltiot saavat enemmän pontta poistaa useita yhteisten opinto-ohjelmien tarjoamisen esteitä.

13. ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että eurooppalainen yhteistutkintomerkki ja tulokset seuraavista vaiheista kohti eurooppalaista yhteistutkintoa voivat lisätä yhteisten opinto-ohjelmien houkuttelevuutta, liikkuvuutta ja lopulta automaattista tunnustamista, luoda tulevaisuuteen suuntautuvan koulutusympäristön, joka edistää innovointia ja rajatylittävää yhteistyötä, sekä vahvistaa eurooppalaista korkeakoulutusta ja sen maailmanlaajuista asemaa nykyisten kansalaisten ja Euroopan tulevaisuutta muovaavien sukupolvien hyödyksi.

14. PAINOTTAA, että tässä päätöslauselmassa esitetyt toimet olisi toteutettava ottaen huomioon koulutusjärjestelmät erilaisissa kansallisissa oikeudellisissa kehyksissä.

MÄÄRITTÄÄ SEURAAVAT KOLME VAIHETTA, JOTTA VOIDAAN OTTAA KÄYTTÖÖN EUROOPPALAINEN YHTEISTUTKINTOMERKKI JA VALMISTELLA EUROOPPALAISTA YHTEISTUTKINTOA:

1. VAIHE 1: EUROOPPALAISEN YHTEISTUTKINTOMERKIN KÄYTTÖÖNOTON VALMISTELUJEN LOPPUUN SAATTAMINEN (2025–2026)

2. VAIHE 2: EUROOPPALAISEN YHTEISTUTKINTOMERKIN KÄYTTÖÖNOTTO JA SEN TÄYTÄNTÖÖNPANON SEURANTA JA KÄYTÖN ARVIOINTI SEKÄ EUROOPPALAISEN YHTEISTUTKINNON TOTEUTETTAVUUTTA JA KARTOITTAMISTA KOSKEVA TYÖ (2026–2028)

3. VAIHE 3: SEURAAVAT VAIHEET KOHTI EUROOPPALAISTA YHTEISTUTKINTOA – TARKASTELU JA NÄYTTÖÖN PERUSTUVAN PÄÄTÖKSEN TEKEMINEN (2029)

1. **VAIHE 1: EUROOPPALAISEN YHTEISTUTKINTOMERKIN KÄYTTÖÖNOTON VALMISTELUJEN LOPPUUN SAATTAMINEN (2025–2026)**

KOMISSIOTA PYYDETÄÄN yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa

a) perustamaan eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden mukaisesti perustetussa korkeakoulutusta käsittelevässä työryhmässä politiikkalaboratorion, jolle annetaan tehtäväksi kehittää kattava kehys eurooppalaiselle yhteistutkintomerkille sekä vastuut, kuten

— selkeiden määritelmien, kuvausten, indikaattorien ja yhteisen menetelmän laatiminen korkeakoulutuksen eurooppalaisen laadunvarmistus- ja tunnustamisjärjestelmän kehittämisestä annetun neuvoston suosituksen liitteessä II esitettyjen kriteerien noudattamisen todentamiseksi, kunnioittaen täysimääräisesti jäsenvaltioiden toimivaltaa koulutuksen alalla sekä toissijaisuusperiaatetta;

— ohjeiden ja menettelyjen laatiminen eurooppalaisen yhteistutkintomerkin myöntämiseksi;

— vakiomuotoisen mallin suunnittelu sekä fyysisessä että digitaalisessa muodossa merkin visuaalista ilmettä, myös sen graafista esitystä, varten.

Politiikkalaboratorio koostuu jäsenvaltioiden edustajista, jotka ovat eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden mukaisesti perustetun korkeakoulutusta käsittelevän työryhmän (tai sitä seuraavan näiden puitteiden mukaisesti mahdollisesti perustetun ryhmän) jäseniä, ja muista jäsenvaltioiden valtuuttamista asiantuntijoista sekä komission edustajista. Politiikkalaboratorion kutsumat asiantuntijat voivat tarvittaessa osallistua laboratorion erityisaiheisiin liittyvään työhön. Jäsenvaltioiden ja komission olisi yhdessä ohjattava laboratorion toimintaa, ja komissio antaa teknistä ja organisatorista tukea.

b) esittämään eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden mukaisesti perustetun korkeakoulutusta käsittelevän työryhmän politiikkalaboratorion tulokset neuvostolle vuoden 2026 puoliväliin mennessä, jotta eurooppalainen yhteistutkintomerkki voidaan ottaa tehokkaasti käyttöön vuonna 2026.

LISÄKSI JÄSENVALTIOITA KEHOTETAAN

a) jos näin ei ole vielä tehty, ottamaan täysimääräisesti käyttöön Bolognan prosessin välineet, kuten eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä (ECTS), tutkintotodistuksen liite, eurooppalaisen korkeakoulutusalueen laadunvarmistusstandardit ja -ohjeet (ESG) ja yhteisten ohjelmien laadunvarmistusta koskeva eurooppalainen lähestymistapa, jotka ovat keskeisiä eurooppalaisen yhteistutkintomerkin täytäntöönpanon edistäjiä. Tällä toimenpiteellä olisi edistettävä syvempää ja joustavampaa kansainvälistä yhteistyötä kaikkialla Euroopassa, erityisesti ennakoiden eurooppalaisen yhteistutkintomerkin käyttöönottoa ja seuraavia vaiheita kohti eurooppalaista yhteistutkintoa;

b) toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta eurooppalainen yhteistutkintomerkki voidaan ottaa käyttöön vuoden 2026 loppuun mennessä, ja siten varmistaa johdonmukaisuus ja yhtäläiset mahdollisuudet kaikille korkeakouluille Euroopassa.

2. **VAIHE 2: EUROOPPALAISEN YHTEISTUTKINTOMERKIN KÄYTTÖÖNOTTO JA SEN TÄYTÄNTÖÖNPANON SEURANTA JA KÄYTÖN ARVIOINTI SEKÄ EUROOPPALAISEN YHTEISTUTKINNON TOTEUTETTAVUUTTA JA KARTOITTAMISTA KOSKEVA TYÖ (2026–2028)**

KOMISSIOTA JA JÄSENVALTIOITA PYYDETÄÄN

a) ottamaan yhdessä käyttöön eurooppalainen yhteistutkintomerkki vuosina 2026–2028 ja ohjaamaan prosessia, jotta voidaan testata sen toteutettavuutta ja arvioida poliittiselta, oikeudelliselta, taloudelliselta ja hallinnolliselta kannalta sen mahdollisia vaikutuksia sekä sitä, missä määrin on poistettu korkeakoulusektorin yhteistutkintoja koskevan kansainvälisen yhteistyön esteitä, kuten niitä, jotka on yksilöity eurooppalaista yhteistutkintomerkkiä koskevien Erasmus+ -ohjelman toimintapoliittisten kokeiluhankkeiden lopullisissa tuloksissa;

b) käyttämään eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden mukaisesti perustetun korkeakoulutusta käsittelevän työryhmän politiikkalaboratoriota foorumina, jolla arvioidaan edistymistä eurooppalaisen yhteistutkintomerkin käyttöönotossa, helpotetaan jäsenneltyä yhteistyötä korkeakoulujen, opiskelijoiden, laadunvarmistuselinten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tutkitaan eurooppalaisen yhteistutkinnon käsitettä ja toteutettavuutta seuraavia vaiheita ja jatkotoimia silmällä pitäen.

KOMISSIOTA PYYDETÄÄN

a) suunnittelemaan kohdennettuja toimia sellaisten korkeakoulujen tukemiseksi, jotka ovat kiinnostuneita myöntämään eurooppalaisen yhteistutkintomerkin yhteisten ohjelmien yhteydessä;

b) edistämään eurooppalaisen yhteistutkintomerkin näkyvyyttä ja jakamaan tietoa siitä korkeakoulujen, opiskelijoiden, työnantajien ja koko yhteiskunnan keskuudessa. Näihin toimiin voisi sisältyä sellaisten visuaalisen identiteetin ja viestintä- ja brändinrakentamisstrategian kehittäminen, joissa esitellään merkin kaikissa jäsenvaltioissa opiskelijoille, tutkimukselle ja innovoinnille tuoma lisäarvo sekä sen mahdollisuudet houkutella kansainvälisiä opiskelijoita;

c) antamaan neuvostolle palautetta vuosittain eurooppalaisen yhteistutkintomerkin käyttöönoton alettua. Palautteeseen olisi sisällyttävä näkemyksiä käyttöönottoprosessista, tulevista haasteista ja saaduista kokemuksista, jotta voidaan tehdä tarvittavat mukautukset ja tukea onnistunutta käyttöönottoa;

d) seuraamaan käyttöönottovaihetta ja toteuttamaan tiiviissä yhteistyössä eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden mukaisesti perustetun korkeakoulutusta käsittelevän työryhmän politiikkalaboratorion kanssa kattavan arvioinnin, jossa arvioidaan

   — käyttöönottovaiheen tuloksia ja eurooppalaisen yhteistutkintomerkin mahdollista lisäarvoa kiinnittäen erityistä huomiota toteutettavuuteen, kohdattuihin haasteisiin ja aloitteesta mahdollisesti aiheutuviin vaikutuksiin;

   — eurooppalaisen yhteistutkintomerkin merkitystä kansainvälisen yhteistyön tukemiselle, yhteisten opinto-ohjelmien houkuttelevuuden ja määrän lisäämiselle EU:ssa, eurooppalaisen korkeakoulutuksen maailmanlaajuisen kilpailukyvyn vahvistamiselle sekä opiskelijoiden ja henkilöstön tasapainoisen liikkuvuuden edistämiselle;

e) suorittamaan yhdessä eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden mukaisesti perustetun korkeakoulutusta käsittelevän työryhmän politiikkalaboratorion kanssa eurooppalaista yhteistutkintoa koskevan toteutettavuustutkimuksen, jossa arvioidaan tämän tutkinnon myöntämisen eurooppalaisia kriteerejä, asiaankuuluvia laadunvarmistusmenettelyjä ja tutkinnon mahdollisuuksia poistaa korkeakoulusektorin yhteistutkintoja koskevan kansainvälisen yhteistyön esteitä, arvioidaan sen vaikutuksia akateemisten ohjelmien ja tutkintoja myöntävien korkeakoulujen arvoon ja tunnustamiseen sekä tarkastellaan opiskelijoita koskevia näkökohtia, mukaan lukien keskeiset haasteet, saavutetut hyödyt ja mahdolliset vaihtoehtoiset lähestymistavat;

f) toimittamaan eurooppalaisen yhteistutkintomerkin täytäntöönpanoa koskevan arviointikertomuksen ja eurooppalaista yhteistutkintoa koskevan toteutettavuustutkimuksen neuvostolle vuoden 2028 loppuun mennessä uutta päätöstä varten.

JÄSENVALTIOITA KANNUSTETAAN

a) jakamaan asiaankuuluvat tiedot komission kanssa käyttöönoton kattavan arvioinnin helpottamiseksi.

3. **VAIHE 3: SEURAAVAT VAIHEET KOHTI EUROOPPALAISTA YHTEISTUTKINTOA – TARKASTELU JA NÄYTTÖÖN PERUSTUVAN PÄÄTÖKSEN TEKEMINEN (2029)**

Eurooppalaisen yhteistutkintomerkin täytäntöönpanoa koskevasta komission arviointikertomuksesta ja eurooppalaista yhteistutkintoa koskevasta toteutettavuustutkimuksesta tekemänsä analyysin tulosten perusteella neuvosto voi päättää eurooppalaisen yhteistutkintomerkin pitkän aikavälin täytäntöönpanosta ja pyytää komissiota ehdottamaan erityisiä seuraavia vaiheita kohti eurooppalaisen yhteistutkinnon käyttöönottoa. Tällaisen yhteistutkinnon perustaminen voisi avata uusia mahdollisuuksia korkeakoulutuksen tulevaisuudelle Euroopan unionissa ja olla keino edistää nykyisten ja tulevien sukupolvien henkilökohtaista, sosiaalista ja ammatillista kehitystä sekä aktiivista kansalaisuutta.